

Контрольні запитання
з дисципліни «Методологія та сучасні технології
суспільно-географічних досліджень»

Поточний контроль:

1. Рівні методологічного знання конкретної науки як цілісного вчення про методи пізнання та перетворення дійсності.
2. Роль філософії в розвитку методології конкретної науки.
3. Проблемний підхід в науці (на прикладі суспільної географії).
4. Наукове знання та його елементи.
5. Поняття проблемної ситуації.
6. Методологічні, метатеоретичні та методичні проблеми в суспільній географії.
7. Система рівнів пізнання: емпіричний, теоретичний, методологічний, філософський, різниця між ними.
8. Критерії практики в географічних дослідженнях.
9. Фундаментальні, пошукові та прикладні географічні дослідження.
10. Філософсько-методологічне обґрунтування проблеми взаємодії природних та соціально-економічних утворень.
11. Специфіка об'єкта дослідження географічних наук на стику природничих, суспільних та технічних наук.
12. Визначення предмету географії різними науковими школами.
13. Природно-географічні системи (геосистеми).
14. Людина як об'єкт вивчення в географії.
15. Соціогеосистеми, їх ієрархія і особливості.
16. Методологія наукового пізнання в суспільній географії, її витоки та основні напрямки.
17. Загальні проблеми організації наукового дослідження в географії.
18. Поняття процесу пізнання і побудова програми дослідження.
19. Основні методологічні принципи в географії.
20. Загальні методологічні підходи в географії: географічний, системний, синергетичний, інформаційний, історичний.
21. Хорологічна концепція і хорологічний підхід, як основа сучасної географії.
22. Система методів географічного дослідження, їх класифікація.
23. Методи інформаційного забезпечення географічних досліджень (методи безпосередніх польових спостережень, дистанційні методи).

- 24.Картографічний метод та його розвиток і застосування в географічних дослідженнях.
- 25.ГІС-технології.
- 26.Сучасні методи географічних досліджень (математичні, моделювання, математико-статистичні, систематизації, порівняльні тощо).
- 27.Єдність традиційних та новітніх методів в географічних дослідженнях.
- 28.Районування як метод географічного синтезу.
- 29.Основні географічні закони і закономірності (широтна зональність, висотна поясність, азональність, природні територіальні комплекси, соціально-економічні територіальні системи і комплекси, економічне районування тощо).
- 30.Значення районування для пізнання специфічного, особливого, загального в природі, господарстві, населенні, культурі.
- 31.Основні просторові географічні поняття.
- 32.Часові шкали в природничих науках, час в географії (соціальний, історичний, періодичність соціальних явищ тощо).

Підсумковий контроль:

1. Система законів та закономірностей в суспільній географії. Динамічні, статистичні, емпіричні, теоретичні закони суспільної географії.
2. Класифікація законів суспільної географії за О. Шаблієм.
3. Система суспільно-географічних законів. (Ниммик, Алаєв, Пістун, Шаблій).
4. Закон пропорційного розвитку компонентів економіко-географічного комплексу.
5. Закон раціональних територіальних зв'язків.
6. Закон територіальної концентрації продуктивних сил.
7. Закон територіальної диференціації продуктивних сил.
8. Основні закони структури та відповідності
9. Регіональні дослідження.
10. Поняття економічного та соціально-географічного районування, територіально-промислового комплексу, територіальної соціально-економічної системи, територіальної організації суспільства, єдиної системи розселення.
11. Концепція Тюнена про концентричні сільськогосподарські зони навколо міст тощо.
12. Еволюція географічних уявлень про взаємодію людини та природи.
13. Географічний детермінізм і географічний нігілізм.
14. Проблемні питання впливу географічного середовища на життя людей та господарський розвиток суспільства.
15. Природні ресурси та природно-ресурсний потенціал.
16. Екологічний потенціал території.
17. Географія населення та екологічний потенціал ландшафту.
18. Територіальні еколого-географічні проблеми та ситуації.
19. Геологічний, біологічний та антропогенний кругообіги речовини, енергії та інформації, їх роль, важливість і умови гармонізації.
20. Господарське освоєння території і географічне середовище.
21. Основні типи господарського освоєння території.
22. Критерії інтенсивності освоєння території.
23. Антропогенні природні процеси в геосистемах.
24. Порушення гравітаційної рівноваги в геосистемах.
25. Зміна вологообороту та водного балансу.
26. Порушення біологічної рівноваги та біологічного кругообігу речовин.
27. Техногенна міграція елементів в геосистемах.
28. Зміна теплового балансу в геосистемах.

- 29.Оцінка ступеню антропогенного порушення ландшафтів.
- 30.Планування територій.
- 31.Поняття про соціальний, суспільний простір.
- 32.Міри простору.
- 33.Багатовимірний ознаковий (фазовий) простір і його застосування в суспільній географії.
- 34.Методи багатовимірної класифікації суспільно-географічних об'єктів.
- 35.Моделювання траєкторії розвитку соціогеосистем у фазовому просторі.
- 36.Моделювання полів взаємодії соціогеосистем та суспільно-географічних об'єктів.